

Реферат на тему: "Українська література 10-х років ХХ століття. Формування і розвиток українського модернізму"

Тематично-літературні реферати

РЕФЕРАТ

З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ТЕМА:

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 10-х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ.

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МОДЕРНІЗМУ.

Українська література впродовж усього ХІХ ст. розвивалася в річищі народницької традиції, кредом якої було служіння народові (розумілося головним чином селянство). Реалізм минулого століття пройшов кілька етапів свого розвитку: просвітительський у поєднанні з бароковими та бурлескними тенденціями (І.Котляревський, П.Гулак-Артемовський, Г.Квітка-Основ'яненко), етнографічний (П.Куліш, П.Кузьменко), зрілий класичний (Т.Шевченко, Панас Мирний, І.Франко).

Звичайно, у творах реалістів порушувалися, настільки дозволяли цензурні полегшення, й теми з життя сільського духовенства (А.Свидницький, І.Нечуй-Левицький), польської шляхти та інтелігенції (О.Кониський, Б.Грінченко), проте і в них акцентувалося на необхідності вихідцям з освіджених кіл, інтелектуалам "іти в народ", полегшувати його долю, служити йому. Українські письменники свято виконували Шевченків заповіт: "Возвеличу малих отих рабів німих! Я на сторожі коло них поставлю слово..."

Такий підхід наших митців до художнього моделювання дійсності був виправданий, адже мистецтво бездержавного народу мало виконувати функції держави – розвивати її мову, звичаї, традиції, рятувати культуру.

Зрозуміло, що такий, дещо однолінійний, розвиток нашого художнього слова в умовах бездержавності ставав гальмом на шляху його ідейного і мистецького оновлення, вирівнювання з літературним процесом в інших європейських країнах. Одним з перших ці процеси помітив І.Франко, відзначивши у статті

"З останніх десятиліть ХІХ в." (1901) народження нової літературної генерації, названої ним "Молодою Україною", яка прагнула бачити твір, "огрітим власним чуттям автора, надиханим глибокою ідеєю".

Молоді письменники (О.Кобилянська, М.Коцюбинський, В.Стефаник) намагалися показувати суспільні відносини через їхнє переосмислення у свідомості особистості. Такий психологізм творчості зумовив, у свою чергу, й інші зміни у прозі, зокрема тяжіння до лаконізму в описах, увиразнення образності, що посилювало емоційну тональність розповіді, надавало ліричної схвильованості. Так формувався новітній

реалізм, який дослідники визначали як психологічний.

Якщо сприймати модернізм як широке художнє явище, що на зламі двох століть охопило всі види мистецтва, я естетичну концепію, тоді стане виразнішою відмінність між напрямками і течіями, які виникали й розвивалися на спільній основі інтенсивного оновлення. В українській прозі перших десятиріч XX ст. Виразно виявилися прийоми та засоби імпресіоністичного письма. Цей мистецький напрям спочатку виявився у французькому живописі.

Проза Коцюбинського 1900-х років є одним з найкращих взірців оновлення художнього слова на засадах імпресіоністичної поетики. До повісті "Fata morgana" письменник поставив підзаголовок "З сільських настроїв", який прямо вказував, що у творі йдеться про те, як представники різних верств сільської громади розуміють і оцінюють події, що відбуваються в селі, зокрема і в країні взагалі у складні часи соціальних катаклізмів.